

ANTAL MIKLÓS: ANATÓMIAI, SZÖVET-
ÉS FEJLŐDÉSTANI INTÉZET, 1921–2018 – AZ OKTATÁS,
A NEVELÉS ÉS A TUDOMÁNY
SZOLGÁLATÁBAN A DEBRECENI EGYETEMEN

Debreceni Egyetemi Kiadó, [Debrecen], [2018.] 44 lap

A Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Karának százéves évfordulója alkalmából a Kenézy Villában 2018 októberében–novemberében négyrészes intézettörténeti előadásorozat keretében emlékeztek egykori és jelenlegi egységvezetők intézetük/klinikájuk történetére.

Az első szimpózium 2018. október 17-én került megrendezésre, amelynek legelső előadása volt Antal Miklós professzor, az Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstan Intézet volt igazgatójának részletes és színvonalas bemutatása intézetének elmúlt majdnem száz évről. Ennek az előadásnak szerkesztett, letisztázott és átnézett változata jelent meg könyv formában a Debreceni Egyetemi Kiadónál.

Az Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstan Intézet történetének kutatása komoly előzményekre tekint vissza. Földes István professzor, az intézet legidősebb tagja és egyben az Általános Orvostudományi Kar doyenje 2009-ben terjedelmes monográfiában dolgozta fel az intézet történetét.¹ Erről a kötetről Szállási Árpád orvostörténész recenziója éppen a *Gerundium* legelső számában jelent meg.²

Antal Miklós összefoglalása nemcsak elkülöníti az intézet történetének egyes szakaszait a meghatározó igazgatók szerint (Huzella Tivadar 1921–1932, Jankovich László 1934–1944, Törő Imre 1945–1950, Krompecher István 1950–1975, Székely György 1975–1994, Antal Miklós 1994–2016, Szücs Péter 2016-), hanem azokon belül külön elemzi a kutatás és az oktatás korabeli irányvonalait és feltételeit. Külön kiemeli, mennyire volt vagy volt nem éles váltás egy új intézetigazgató professzor kinevezése az addigi munkához képest (pl. az a kényszerhelyzet, amikor 1934-ben – két évnyi betöltetlen poszt után – a szegedi törvényszéki orvos Jankovich Lászlót helyezték ide az intézet élére, aki beletanult új pozíciójába és becsülettel ellátta, s lehetőség szerint még fejlesztette is az intézetet).

¹ FÖLDES István, *A Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum Anatómia, Szövet- és Fejlődéstan Intézetének története*, A debreceni orvosképzés nagy alakjai 23. (Debrecen: Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségügyi Centrum, 2009), 288.

² *Gerundium – Egyetemtörténeti Közlemények* 1, 1. sz. (2010): 155–158.

A harmincas évek elitista, kis látszámú felsőoktatása már rég a múlté³ és a szovjet típusú tömeg-felsőoktatás sem maradhatott ugyanúgy. A rendszerváltás óta eltelt három évtized természetesen óriási változásokat hozott a technikai fejlődésben és a hallgatók létszáma és összetétele is jelentősen megváltozott. Az általános orvosok mellett 1977-től az önállóvá vált fogorvosképzés számára is oktatni kellett az anatómiát, valamint 1987-től megindult az angol nyelvű orvosképzés is, amely révén a külföldi hallgatók létszáma évről-évre folyton nőtt és jelenleg is nő.

A gyorsuló technikai fejlődés nemcsak a kutatás eszközeit forradalmasította, hanem az egyetemi oktatásban és vizsgáztatásban is jelentős változásokat hozott (audivizualis technikák, a számítógép és az internet felhasználása). Ezeknek a változásoknak döntő része a szerző igazgatósága alatt következett be, így testközelből ismerhette ezeket a folyamatokat, és így tudta dokumentálni a fejlődés és a bővülés részleteit.

A tetszetős kiadványt fekete-fehér archív és színes jelenkori fényképek teszik változatosabbá, szemléletes képet nyújtva arról, hogy az Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézet milyen utat járt be az utóbbi majdnem száz év során.

Mudrák József

³ Huzella az alapításkor 60 főben (!) határozta meg az anatómiai oktatásban részesíthető hallgatók (és ezáltal a felvehető elsőévesek) számát, és ehhez ő és közvetlen utódai ragaszkodtak is.